

NEKE METRIJSKE KARAKTERISTIKE INSTRUMENTA «ZADACI ZA PROCJENU GOVORNE, SLUŠNE I VIDNE SPREMNOSTI ZA ČITANJE I PISANJE»

ANA - MARIJA DOBRONIĆ*, REA FULGOSI MASNJAK**, ZRINJKA STANČIĆ**, ĐURĐICA IVANČIĆ*

Primljeno: travanj 2003.
Prihvaćeno: svibanj 2003.

Stručni rad
UDK: 159.9

Istraživanje je dio evaluacije mjernog instrumenta: «Zadaci za procjenu govorne, slušne i vidne spremnosti za čitanje i pisanje», autora: Ivančić, Ljiljak (2001.). Instrument je nastao iz potrebe kvalitetnijeg programiranja rada u pripreмноj fazi posebnog programa školovanja učenika, osobito u poticanju onih perceptivno-motoričkih i govornih sposobnosti koje su važne za početno čitanje i pisanje. Instrument sadrži tri cjeline koje ispituju područje govorne spremnosti, slušne spremnosti te područje vidne spremnosti. Uzorak ispitanika u ovom istraživanju čini 58 ispitanika oba spola s lakom mentalnom retardacijom na kraju prvog razreda osnovne škole u posebnim uvjetima školovanja u dobi od 7,5 do 11 godina, a čine ga učenici iz 14 škola s područja grada Zagreba, Velike Gorice, Samobora, Šenkovca, Siska, Karlovca, Varaždina, Čakovca, Bjelovara, Virovitice, Križevaca i Koprivnice. Ispitivanje je provedeno individualno, pri čemu vrijeme rješavanja nije ograničavano. Pojedina područja (govorna, vidna i slušna spremnost) ispitivana su kao zasebne cjeline. Rezultati pokazuju dobre metrijske karakteristike instrumenta prema navedenim područjima.

Ključne riječi: metrijske karakteristike, instrument za ispitivanje govorne, slušne i vidne spremnosti za čitanje i pisanje

Uvod

Proces usvajanja čitanja i pisanja počinje mnogo ranije od samog čitanja i pisanja u užem smislu riječi (Arnold i sur., 1994.), a odnosi se na usvajanje predčitačkih vještina. Predčitačke vještine podrazumijevaju svjesnost djeteta o pisanom jeziku i to o njegovu tri aspekta: o funkciji pisanog jezika, o tehničkim karakteristikama pisma, te o procesima i tehnici čitanja (Čudina-Obradović, M., 1995., str. 19.). Osim usvajanja predčitačkih vještina koje predstavljaju jedan aspekt spremnosti za učenje čitanja i pisanja, postoje i drugi preduvjeti o kojima ovisi uspješnost ovog procesa (Vančaš, M., 1999.). Među tim preduvjetima ključna je odgovarajuća razina razvijenosti perceptivno - motoričkih sposobnosti, te razina razvoja mišljenja i govora učenika. Kod učenika s lakom mentalnom retardacijom dostignuta razina razvijenosti navedenih

sposobnosti na početku školovanja najčešćenije nije dovoljna za uspješno usvajanje čitanja i pisanja, stoga pripreмно razdoblje učenja čitanja i pisanja po posebnom planu i programu traje gotovo cijele školske godine. Pripreмно razdoblje za takve učenike uključuje: vježbe za razvoj govora, uvježbavanje perceptivnih i motoričkih sposobnosti te predvježbe za čitanje i pisanje. Radi razvijanja jasne i pravilne artikulacije, kao i govorne uspostave i stabilizacije učenika potrebno je pravovremeno omogućiti stručnu pomoć logopeda i redovito provoditi vježbe za poticanje razvoja govora. Također, je potrebno raditi na problemima jezičnog strukturiranja, što ranije razvijati funkcionalni rječnik te mogućnost stvaranja rečenica. Osim toga posebnu pozornost treba posvetiti razvoju perceptivno-motoričkih sposobnosti, jer će njihov razvoj povećati i spremnost za učenje takvih učenika (Ivančić, 1991.). Istovremeno s provođenjem

* Centri za odgoj i obrazovanje djece i mladeži "Prekrižje", Zagreb

** Edukacijsko - rehabilitacijski fakultet sveučilišta u Zagrebu